

KIADJA AZ „ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET“ ♦ ♦ SZERKESZTI: UNGER EMIL DR.

Megjelenik egyelőre minden hó közepén.

Kéziratok és szakkérdések a szerkesztőség címére küldendők.

AZ ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET tagjai ingyen kapják.

Nemtagoknak előfizetési díj:

Egész évre 3 aranykorona, fél évre 4 aranykorona.

Előfizetési díjakat és hirdetések az Országos Halászati Egyesület (Budapest, V. Országház-tér 11. II. em. 213.) fogad el.

SZERKESZTŐSÉG: BUDAPEST, M. KIR. HALÉLETTANI KISÉRLETI ÁLLOMÁS (II, DEBRŐI-ÚT 15. SZÁM.)

TARTALOM: Felhívás. — Mi okozza a pontyhimlőt? dr. Haempel Oszkár. — A halászati törvény módosítása. — Eszik-e a ponty télen? báró Szurmay Sándor. — Társulatok—Egyesületek. — Vegyesek. — Szerkesztői üzenetek. — Árjegyzés. — Hirdetések.

ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET.

Egyesületünk f.é. október hó 10-én megtartott választmányi ülésének határozatából értesítjük tagjainkat, hogy a tél folyamán, pontosan később meghatározandó időben tógazdasággal, halászattal, haltenyésztéssel és halkereskedelemmel foglalkozók részére

halászati tanfolyamot

rendezünk. Kívánatos, hogy e tanfolyamra a Halászat szerkesztőségénél minél nagyobb számmal már most jelentkezzenek halászati üzemek vezetői és alkalmazottai, hivatásos halászok és érdeklődők pl. sporthorgászok is, mert a tanfolyam csak kellő számú résztvevő előzetes jelentkezése esetén lesz megtartható. Ha a jelentkezők száma a remélnél nagyobb lesz, akkor a tanfolyamot megismételjük, esetleg később egy ötnaposat is rendezünk.

A m. kir. halélettani és szennyviztisztító kísérleti állomáson (Budapest II., Debrői-ut 15. sz. IV. pavillon, közlekedés a 14, 44, 77, és 79. sz. villamos kocsikon a fogaskerekű vasútig) megtartandó halászati tanfolyamok

programja:

1. nap. 9—1-ig. Általános édesvízi halászati biológia.
3—6-ig. Hydrobiológiai gyakorlatok.
2. nap. 9—1-ig. Általános halászati kémia és édesvízi hydrologia.
3—6-ig. Kémiai gyakorlatok.
3. nap. 9—1-ig. Pontytenyésztés, tógazdasági gyakorlati ismeretek.
3—6-ig. A halászati törvény. Könyvelés.

A tanfolyam látogatása díjtalan.

Szállásról és ellátásról a jelentkezők maguk gondoskodnak, egyesek levélben kifejezendő óhajára azon-

ban az egyesület a tanfolyamok napjaira, az illetők költségén, jutányos áru közös ebédet rendelhet. A jelentkezés egyszerű levelező lapon történhet pl. a következő forma szerint: A Halászat Szerkesztőségének, Budapest II., Debrői-ut 15. Alulírott a halászati tanfolyamon résztveszek X. Y. halászmester. Olvasható névalírást, a foglalkozás megjelölését és pontos címet kérünk!

Budapest, 1925. november hó 15-én.

Az egyesület elnöksége.

Mi okozza a pontyhimlőt?

(Avitaminosis?)

Irta: Dr. Haempel Oszkár*)

A himlő (Epithelioma papulosum) a tenyésztett pontynak egyik leggyakoribb és legrégebben ismert betegsége. Vadpontyokon tudomásom szerint igen ritka, vagy legalább is tipikus alakjában nem konstatalható. E tény arra a megfontolásra vezet, hogy ez a betegség csak a tenyésztés intenzívásával harapózott el úgy, hogy némely tógazdaságban egyenesen endemikus**) jelleget öltött. Tudjuk, hogy minden eddigi törekvés, mely arra irányult, hogy a himlő okozóját valamilyen

*) A wieni „Hochschule für Bodenkultur“ (Mezőgazdasági Főiskola) nyilvános rendes tanára, s az ottani Hydrobiológiai és Haltenyésztési Intézet vezetője. — A tanulmány az Oesterreichische Fischerei Zeitung 1925. okt. 15-i számában jelent meg német nyelven. Szerző levélbeli kérésére fordítottuk le és adjuk közre olvasóinknak e nagyértékű tanulmányt.

**) Endemikus betegségnek vagy endemiának olyan járványt neveznek, mely bizonyos területre vagy területekre szorítkozik, mintegy szigetszerű jelenség. Az epidemikus járvány (epidemia) ellenben szinte határtalanul terjed. Természetes, hogy az egyik a másiktól élesen el nem választható, s hogy az endemiából egyes esetekben epidemia is lehet és megfordítva. A szerk.

növényi vagy állati parazita alakjában fölfedezze, eredménytelenül maradt.

Ezek után néhány olyan megfigyelést ismertetek, melyekre az idei nyáron volt alkalmam Lengyelország néhány nagyobb tógazdaságában, s amelyek az utóbb végzett kísérletem alapján valószínűvé teszik, hogy a pontyhimlő nem egyéb avitaminosisnál.)*

Ismeretes volt előttem, hogy X, kb. 250 hektárterületű tógazdaságban a pontyhimlő évek óta tapasztalható, de csak bizonyos tavakban, míg az ezekkel szomszédos tavak mentesek maradtak ettől a betegségtől. Sőt a tulajdonos azt is elárulta nekem, hogy midőn ő himlős halakat az előbbi tavakból az utóbbiakba áthelyezett, ezek rövid idő alatt elvesztették bőrkiütéseiket és a lehalászás alkalmával egészen normálisak, egészségesek voltak. E megfigyelés egyébként már régebbi keletű. Plehn az ő legujabb, halbetegségeket tárgyaló munkájában („Praktikum der Fischkrankheiten“) szintén említi ezt, midőn így szól: „Bizonyos tavakban a himlő állítólag sohasem szűnik meg, míg másokról azt állítják, hogy e bajnak valósággal gyógyító helyei, melyekbe, ha a legbetegbb pontyokat helyezik is el, azok néhány hét multával ismét egészségesek lesznek“.

Fenti közlések után, melyek komoly forrásokból erednek és amelyekben kételkedni okom nem lehetett, elhatároztam, hogy két olyan tavat, melyek annak idején azonos talajon készültek, ugyanazon vízzel történik ellátásuk, s azonosak a klimatikus viszonyaik, ugyanolyan anyaggal takarmányoztatnak és mégis ilyen egészen különbözőképpen viselkednek a himlővel szemben, alaposan meg fogok vizsgálni. E vizsgálataim eredményét röviden a következőkben foglalom össze: a himlős halakat tartalmazó tó roppant szegény volt természetes táplálékban, (fenék és parti faunában és planktonban) csaknem steril; ugyanakkor a másik tó természetes táplálékban bővelkedett, pl. planktonja 188 cm³ volt egy m² felület vízszlopában. A természetes táplálék eme bőségét a közeli trágyahelyről való állandó szennyviz-bevezetés okozta. Mindkét tó etetőhelyei ugyanazt a képet mutatták: a fenéken csak üres csillagfürt-héjak voltak. Az etetőhelyek közelében felállított varsák segítségével sikerült nekem úgy az első, mint a második tóból két-két háromnyaras halat kifognom. Az első kettő sovány hal volt jellegzetes himlőfoltokkal, a másik kettő ellenben gömbölyded-kövér, himlőmentes ponty volt.

A bélcatorna vizsgálata alkalmával az utóbbi két pontyban elemésztődő állapotban levő csillagfürtszemek kivül Daphnidákból (főleg *Simocephalus*-ból) és melleleg Oligochaetákból (Tubifex?) álló kásás tömeg volt kimutatható, míg a két előbb említett pontyban a csillagfürtmagvak többnyire emésztetlenül voltak a bélcatornában és pedig minden természetes táplálékkal való keveredés nélkül. Ugy vélem, itt kínálkozik a rejtély megoldása is! Tudvalevőleg már Zuntz és az ő tanítványai (*Crohnheim* és *Knauthe*) kimutatták, hogy a halak intenzív tenyésztése (takarmányozása) csak akkor vezet eredményre, ha a tavak maguk gazdagon termelik a természetes haltáplálékot, ha ez az utóbbi táplálék legalább is 20—25%-át teszi ki a föletetett mesterséges takarmány mennyiségének. Nevezettek azzal magyarázták e tapasztalati tényt, hogy a ponty bélcatornájának emésztőnedvei (fermentumai) egyedül nem képesek a

*) Vitaminoknak olyan, eddig még pontosan vegyileg nem ismert anyagokat neveznek, melyeknek jelenléte a táplálékban igen fontos az állati (és emberi) szervezet normális fejlődésére és működésére. Vitaminok hiánya (= avitaminosis) zavarokat, betegségeket okoz (pl. skorbut, beri-beri betegség). — A szerk.

mesterséges táplálék feldolgozására, hanem ehhez a természetes fauna segítségére szorulnak, miután a természetes táplálék fölvétele és föltárása alkalmával enzimek válnak szabaddá, melyek a pontybél fermentumaival együttesen fejtik ki ama fokozott emésztőképességet, melynek következtében a mesterséges takarmány nagymértvű fölhasználása lehetővé válik. Magam is csatlakozom e véleményhez, de fermentum helyett a „vitamin“ szót tenném. Ujabban tenyészhalaink takarmányozásával kapcsolatban vitamin-tanulmányokkal foglalkozván, már ma állíthatom azt, hogy az édesvizi plankton és a természetes haltáplálék-fauna általában, a tengeri planktonhoz hasonlóan gazdag A-vitaminban, minek következtében ez az anyag a hal testének fölépítéséhez föltétlenül szükségesnek látszik. Ha ebben hiány van és bekövetkezik az egyoldalú, természetellenes táplálkozás esete, akkor olyan megbetegedési jelenségek lépnek föl, aminőket a magasabbrendű állatok hasonló betegségeinek analogiájára az „avitaminosis“-ok közé kell sorolnunk (pl. skorbut, beri-beri, stb.).

Eddigi vizsgálataim szerint a fiatal haltest feltétlenül rászorul az A-vitaminra, míg idősebb halak inkább B-vitamint igényelnek. Ezzel, úgy vélem, megmagyarázhatóvá lesz az is, hogy a pontyivadék és az egynyaras halak, melyek természetes viszonyok között, azaz mesterséges takarmány nélkül nevelkednek, soha himlőben nem betegednek meg, míg az idősebb évjáratok a kétnyarasoktól kezdve, de még inkább a háromnyarasok, e betegségtől gyakran szenvednek. A halivadék ugyanis, zsenge korától kezdve és később is, mint egynyaras hal, tulnyomóan planktonot fogyaszt és ott, ahol mesterségesen nem takarmányoztatnak, himlőtől teljesen mentesek maradnak. (Ismét egy bizonyíték arra, mily fontos és alapos ama követelés, hogy a pontyivadék ne takarmányoztassék!) A két- és háromnyaras pontyok a plankton keresgélésére már sokkal lustábbak, inkább a parti- és a fenékfaunát fogyasztják. Ahol ez utóbbiak is hiányoznak, ott kizárólagosan a mesterséges takarmánnyal élnek, mely körülmény az avitaminosisnak nevezhető megbetegedési jelenséget okozza. Meggyőződésem, hogy ha a jövőben ebben az irányban alapos kutatásokkal foglalkozunk, ilyenformán még többféle más betegség is megmagyarázható lesz. A haltenyésztők körében ismert „lupinosis“*) véleményem szerint szintén nem egyéb avitaminosisnál. Végül még egy saját kísérletemről legyen itt említés. Saját lengyelországi tógazdaságomban berendeztettem az egyik 10 ár területű kísérleti tavat, azaz júniusban felszántattam, meszeztettem és a július elején (10-én) történt elárasztása alkalmával azt komposztal és trágyalével bőségesen trágyáztattam. Július közepén 14 napig tartó forróság állott be, ami a vízben nagymértvű rothadási folyamatot okozott, ugyannyira, hogy időnként az oxigéntartalom 0,3 cm³-re csökkent.

Mindemellett azonban rövid időn belül a tóban roppant mennyiségű természetes táplálék keletkezett, különösen csak úgy nyüzsgött a sok közönséges szunyog-lárva (Culicidák), melynek tömegei a víz felszínén valóssággal kásává sűrűsödtek. Miután friss víz bebocsátással a tóvíz oxigéntartalma 4 cm³-re emelkedett, július 21-én 35 darab himlős pontyot helyeztem bele, többnyire háromnyarasakat, melyeket néhány haltenyésztő szivességből rendelkezésemre bocsátott, s amely halak tehát különféle tógazdaságokból valók voltak. Ezeket a halakat most már minden takarmányozás nélkül tartot-

*) Csillagfürt (= lupinus) betegség.

tam a tóban szeptember 10-éig. E napon történt meg a lehalászásuk és pedig azzal az eredménnyel, hogy a 33 kifogott hal közül csak 2 példánynak a has- és melluszóin voltak láthatók a korábbi erős himlőkiütések nyomai, míg az összes többi 31 darab egészen tiszta volt s csak erősebb nagyítással lehetett felismerni a bőr azon helyeit, ahol azelőtt a himlőkiütések voltak. Különösen jellegzetes ezek közül az egyik ponty, melyet behelyezés előtt rendkívül erős himlőkiütései miatt ezüst lemezkével is megjelöltem s amely lehalászás után teljesen himlőmentes volt. Ezek szerint tehát körülbelül 7 heti idő teljesen elegendő arra, hogy a himlőbetegség körképe külsőleg egészen eltűnjék. Elutazásom miatt sajnos, nem állott módomban a halak további megfigyelése; egyébként ezek egy másik, ugyanolyan méretű kísérleti tóba kerültek, ahol október végéig maradnak s a lehalászás után átteleltetve, a jövő tavasszal újra megfigyeltetnek majd. Továbbá tavaszra tervbevettem himlős halaknak külön e célra készített, vitamindús takarmánnyal való táplálását, hogy megállapíthassam, vajjon e betegség ilyen gyógykezeléssel elmulasztható-e. Ezen és más kísérleteimről később fogok beszámolni.

Németből fordította: *Unger Emil dr.*

A halászati törvény módosítása.

A halászati törvény módosítása és kiegészítése végre október hó 29-én a nemzetgyűlés elé került. Előadója, *dr. Marschall Ferenc* alaposan összeállított előadói javaslatát aznap épen hogy meg tehetette, a napi munkaidő lejártá miatt a javaslat tárgyalása másnapra maradt.

30-án *Farkas* szociáldemokrata képviselő szólalt fel nem annyira szakszempontokból, mint munkásszempontból bírálgatva a javaslatot. *Mayer János*, földművelésügyi miniszter ur rövid, összefoglaló és a javaslat történetét és sürgősségét hangoztató felszólalása után a nemzetgyűlés a javaslatot általánosságban és részleteiben is elfogadta. Reméljük, hogy Kormányzó Ur Őfőméltóságának szentesítése sem soká fog késni, s így a jövő esztendő munkája az új, modern elvekre alapozott törvény nyomán indul meg.

Az előadói javaslatot az előadó ur szivessége folytán az alábbiakban közöljük:

„Halászati törvényünk a nagy törvényalkotások évtizedéből, a 80-as évek végéről származik. Erről a törvényről változatos és hosszú pályafutása alatt sok jót és rosszat hallottunk, de bármiképen is ítéljük meg a kb. 37 éves eredményeket, az az egy kétségtelen, hogy a magyar halászat ennek a törvénynek köszönheti mai közgazdasági súlyát és ennek a törvénynek köszönhető az, hogy e termelési ág különösen az elmúlt nehéz időkben mint fontos népelelmezési faktor kapcsolódhatott be közéletünkbe. Ha valami, úgy ez bizonyossága halászati kodifikációnk alapelveiben helyes irányának.

És ha ma a földművelésügyi kormányzat mégis ide kell jönnie egy, a „halászatról szóló 1888. évi XIX. t. c. kiegészítéséről és módosításáról“ szóló novellával, azt méltóztassanak arra magyarázni, hogy a magyar halászat sem mellőzheti az utolsó három évtizednek hatalmas tudományos eredményeit és mint folyton fejlődő gazdasági ágazat nem térhet ki a természettudományi kutatásoknak, kísérleteknek és megállapításoknak alkalmazása elől. De a tudomány eredményei mellett három évtized alatt számtalan olyan gyakorlati tapasztalat és kívánság is merült fel, amelyek immár parancsolóvá

teszik halászati törvényünk revízióját. E tekintetben elég, ha utalunk arra, hogy már a törvény életbelépte után 12 évre, 1901-ben is jelentkeztek revizionális törekvések, amikor a Budapesten megtartott országos halászati kongresszuson nem egy javaslat tétetett a törvény revíziójára vonatkozólag.

A trianoni Magyarország gazdaságpolitikájának egészen más irányt kell követnie, mint a béke Magyarországnak. Ma nem elég a mezőgazdasági termelést a maga nagy egészében istápolni és előbbre vinni, hanem speciális feladatok megoldására kell törekedni. Hiszen az egész világon látjuk, hogy úgy a tudományban, mint a tudományos eredmények alkalmazásában épen a legnagyobb nemzetek is specializálódásra törekcszenek és a legkisebb jelentőségű termelési ágak lehetőségeit is minél szélesebb körre iparkodnak kiterjeszteni. Csonkamagyarországnak e tekintetben még nagyobb kötelességei vannak. Mi nem engedhetjük meg magunknak azt a luxust, hogy akármelyik termelési ágat is csak azért hanyagoljuk el, mert annak jelentősége a mezőgazdasági termelés egész komplexumában talán kevésbé döntő befolyású. Ez a tétel áll nevezetesen a magyar halászatra is, amely ma már nemcsak technikai ügyesség, hanem komoly eredményeket feltűntető gazdasági ág.

Hogy mily jelentőségű termelési ág a halászat, elég arra rámutatni, hogy Csonkamagyarországon ma a folyóvizek és természetes tavak kereken 250,000 kat. holdon, továbbá a mesterséges viszonyok között műszaki berendezések segítségével létesített tógazdaságok (147 helyen) mintegy 15,000 kat. holdon megközelítőleg 65,000 métermázsá halhust termelnek, kereken 100 milliárd korona értékben. Ebből a külföldre kivitelre kerülő mennyiség 25,000 métermázsára tehető, amelynek mintegy 50 milliárd koronát kitevő értéke külkereskedelmi mérlegünk javára esik.

A nyugati országok — csak Bajor és Poroszországot említem — rég belátták ezen termelési ág fontosságát, s azért 1908, illetve 1916-ban a természettudományos kutatások legújabb eredményeinek felhasználásával minden tekintetben modern intézkedéseket tartalmazó törvényeket alkottak, ezen termelési ágak emelése céljából. A régi törvényben megadott lehetőség keretein belül mi is elkövettünk mindent, hogy egyrészt a nyílt vizek halanyagának felfrissítésével, nemesítésével és szaporításával, másrészt a tógazdaságok létesítésének előmozdításával ezen termelési ágat minél jobban kifejlesszük, azonban mint már fentebb jeleztem, mindinkább érezhetővé válik ezen törekvésünk szilárd alapjának, a modern halászati törvénynek hiánya.

Legyen szabad itt még egy szempontot kiemelni. Ismeretes, hogy a trianoni békeszerződés figyelmen kívül hagyva Nagymagyarország vizrajzi egységét, az új ország határait úgy állapította meg, hogy a határmentén igen sok helyen az utódállamokkal közös vizeink vannak. A halászat kérdését e vizeken nemzetközi egyezményekkel kell majd rendeznünk. A bennünket környező államok legnagyobb részének egyáltalán nincs modern halászati törvénye és a közeli tárgyalásokon mindenképen előnyt fog jelenteni számunkra az, ha olyan törvényre támaszkodhatunk, amely az újabbkori igényeknek minden tekintetben megfelel.

Ezek után méltóztassanak megengedni, hogy röviden ismertessem az előttünk fekvő novella egyes fontosabb intézkedéseit.

Amit először is kiemelendőnek tartok, az az, hogy a novella egy régen felmerült kívánságnak tesz eleget, amikor a halászati jog szabatos meghatározására törek-

szik. Ez a régi törvényből egyáltalán hiányzott, amint hogy hiányzott általában annak a keretnek precíz megállapítása is, ameddig a halászat gyakorlása és a tulajdonjog gyakorlásának határa terjedhet. Természetesen ebből folyólag a novellában kifejezést kellett adni a nyílt és zártvíz közötti különbségnek is.

A novella legfontosabb fejezeteinek kell tartanunk azokat, amelyek a mesterséges viszonyok között létesített tógazdaságok térfoglalását és további fejlődését vannak hivatva biztosítani. A szóbanforgó tógazdaságok ujabban emelkedtek Magyarországon kiválóbb jelentőségre. Ez a jelentőségük minden tekintetben indokolt, hiszen a tógazdaságok vannak hivatva pótolni a természetes vizeknek a multhoz képest csökkenő halhozamát. De nagy közgazdasági jelentőségük is van az említett gazdaságoknak, mert általuk olyan területek válnak jövedelmezővé, amelyeket egyébként semmiféle művelési móddal nem tudunk kihasználni. Legyen szabad itt különösen a vadszikék kihasználása tekintetében folyó kísérletre utalnom és e kísérleteknek arra a minden kétséget kizáró eredményére, hogy a szikesterületeken mesterséges viszonyok között létesült tógazdaságok minden tekintetben rentabilisnek mutatkoznak.

A novella további szakaszai abból a szempontból érdemelnek figyelmet, hogy az ivadéknevelő helyek védelméről gondoskodnak és halászatunk egyik legégetőbb sebéit gyógyítják akkor, amikor a tavaszi árvizek során különböző mélyedésekben, a töltések anyagmedreiben, a kubikmedrekben megrekedő halivadék megmentéséről intézményesen gondoskodnak. A halivadék megmentésére statuált intézkedések egész haltenyésztésünk jövőjének biztosítása szempontjából legnagyobb jelentőséggel bírnak és a beterjesztett novellának kétségtelenül legnagyobb érdeme, hogy az eddig nem egyszer tapasztalt katasztrófális halpusztulásoknak ilyképen elejét fogja venni.

Megemlékezem továbbá arról, hogy a tárgyalás alatt álló novella a halászati tilalmak kérdését is modern alapon rendezi. Amikor az 1888. évi törvény készült, a vizek halászatilag való művelése még szinte ismeretlen fogalom volt és a halállomány védelmét célzó tilalmakat jónak látták lehetőleg szigorúan megszabni és minden részletüket a törvénybe foglalva mintegy nagyobb súlyt adni azoknak. Ezzel azonban a kodifikátorok olyan merevségeket hoztak be a tilalmakba, amelyek ma már nem egy tekintetben gátolják az intenzív munkát, eltekintve attól, hogy e tilalmak némelyike az újabb kutatások alapján meg sem indokolható többé s a törvényt végrehajtó tényezőket sokszor kényes helyzetbe hozzák, mert amikor a törvény rendelkezéseitől nem tekinthetnek el, kénytelenek az okszerű gazdálkodás szabályait megsérteni. Az e tekintetben szerzett tanulságoknak figyelembe vételével a halászati tilalmak tekintetében a novella azt a helyes alapelveket statuálja, hogy a piacképes hal fogása lehetőleg kevésbé korlátoztassék, az ivadék védelme azonban a leghatékonyabban biztosíttassék.

A régi törvénynek a halászati társulatokról szóló fejezete ugyancsak kiegészítést nyer, amennyiben a novellában a tagok járulékaiknak és hátralékaiknak beszedésére történt gondoskodás, valamint gondoskodás történik arról is, hogy a társulatok működése, valamint a hatóság által bérbeadott területeken a bérlők üzeme felett az illetékes kormányhatóság által a főfelügyelet gyakoroltassék, végül változást igényeltek a régi törvény büntető határozatai is, egyrészt formailag a halászati tilalmak új rendjének megállapítása következtében, másrészt lényegileg is, azért, hogy a büntetés a törvény

tételes rendelkezései és a törvény szelleme ellen vétőket megfelelő hatékonysággal sujtsa. A novella büntető rendelkezései minden vonalon elkerülik a gazdaságok, nemkülönben az egyének zaklatását, azt az egyedül helyes szempontot azonban következetesen viszik keresztül, hogy a termelés és a termelés fejlesztésére hozott áldozatoknak a védelmét a legrigorózusabb eszközökkel biztosítják. Utóvégre is jogállamban élünk és a magántulajdon, nemkülönben a szerzett jogok tiszteletben tartásának alapján állunk, nem mellőzhető tehát, hogy értékes javak és jogok pusztítóit és konfiskálóit ne sujtsuk a törvény minden szigorával.

Ezekben voltam bátor ismertetni a beterjesztett halászati novella főbb intézkedéseit. Méltóztassanak megengedni, hogy mielőtt a szóbanforgó javaslatot elfogadásra ajánlanám, még egyszer kiemeljem a halászatnak, mint a legrégebb és a legősibb magyar foglalkozásnak mai nagy jelentőségét. Ha ki méltóztatnak menni a Mezőgazdasági Muzeumba, annak egyik legérdekesebb és legértékesebb osztályában, a halászati osztályban szemléltetően méltóztatnak látni azt, hogy mit jelentett és mit jelent a halászat a magyar nemzetre. A magyar kulturának egy értékes darabját mutatja be ez a gyűjtemény, amely előtt világot járó külföldiek is megilletődve állanak meg. De legyen szabad e helyütt utalnom azokra az irodalmi emlékekre is, nevezetesen *Herman Ottó*, *Jókai Mór* és más íróink halhatatlan műveire, amelyek a magyar halászat dicsőségének emeltek ércnél maradandóbb emléket. Azonban mint már bevezető szavaimban említettem, a halászat ma már nemcsak tradíció és nemcsak romantika, hanem közgazdasági életünknek is jelentékeny faktora. És miután a beterjesztett novella a halászat közgazdasági jelentőségének további fokozására törekszik és újabb lehetőségeket kíván biztosítani e termelési ág nagyarányú expanzivitásának, tisztelettel ajánlom, méltóztassék a javaslatot úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadni.

Eszik-e a ponty télen?

Irta: báró Szurmay Sándor, ny. honv. miniszter.

Ide s tova egy éve folyik erről a kérdéstről a „Halászat“ hasábjain a vita. Párhuzamosan ezzel a kérdéssel tárgyalatott a „dutyozás“ is, vagyis a téli pihenőre tért pontyoknak fogása horoggal. Bár a „Halászat“ szerkesztősége csak a dutyozás sport minősége tekintetében kérte ki véleményemet, én mégis kérem a szerkesztőséget arra, engedné meg hozzászólásomat a pontyok téli táplálkozásához is. Teszem pedig ezt egyrészt azért, mert nem igen tudom a két kérdést egymástól elválasztani, másrészt pedig, mert a ponty táplálkozásánál télen oly számos igen érdekes kérdést nem látok még teljesen tisztázottnak, melyeknek tisztázása pedig nézetem szerint természettudományi, biológiai, no meg horgászati szempontokból is föltétlenül szükséges. E cikk hasábjain elmondom tehát teljes objektivitással mindazt, amit a ponty téli táplálkozásáról tudok és felvetem a szerintem még tisztázandó kérdéseket, egyelőre cikkben pedig már közöltem véleményemet a dutyozás sportszerűségéről.

Kétségtelenül megállapítottam magam is azt, hogy ősszel, midőn a hőmérséklet már alább szállt és az idő hűvösre fordult, a ponty többé természetes viszonyok között a szokásos csalikra már nem reagál, azt tehát horoggal, amit bekap, megfogni nem lehet.

De megállapítottam azt is, hogy az az időpont, amidőn a ponty mondjuk „téli szállására“ összeverődik, jelesen amikortól kezdve már nem megy horogra, meglehetősen korán őszére esik. Néhány év előtt szemtanuja voltam annak, amidőn a Duna egy zárt, síkvízű holtágában — mely csak tavaszi áradáskor kapott folyóvizet — igen szép, de hűvös októberi időben egy ily pontyos téli szállásra a halászok rádobták a pöndörhálót és az első dobásra 7—8 darab $1\frac{1}{2}$ —2 kilós, tehát majdnem egyforma szép nagy pontyot fogtak ki. Ugyanarra a helyre dobták még vagy ötször-hatszor a hálót és mindannyiszor belekerült a hálóba kevesbedő számmal több, ezekből az élénken fickándo­zó halakból. A harmadik-negyedik dobás után azonban egy póznával meg-meg bökdösték a fészket és megmagyarázták kérdéseimre, hogy ezt azért kell megtenniök, mert a ponty mély gödröt turt ki magának, melyből nem mozdul ki, hacsak ki nem piszkálják és a háló a gödör fölött üresen húzódik össze és siklik el, míg megpiszkálva mégis csak megmozdul a hal és a föléje terített hálóba kerül. Ugy is volt. Erre és a következő dobásukra ismételt megpiszkálás után újól­ag több, — 4—6 db. — ponty került ki a fészkekből. Mindez egy négyzetölnyi területen történt.

Ugyancsak szemtanuja voltam és láttam, amint egy halászegény szintén szép, hűvös októberi időben a csepeli holt Dunaág nádas partja mentén csónakon hellyel-közzel bebújt a nád közé, lehajolt a csónak oldalán és kalapját levéve, azzal beárnyékolta arcát, hogy jobban lásson a fényesen tiszta víz fenekére. Kereste a szerinte ilyenkor már összeverődött pontyokat! Én akkor csukára horgásztam ott és később tudtam meg, hogy az ottani halászok a pontyfészkek felkutatása után szigonnyal fogják ki e szép állatokat oly mennyiségben, hogy egész ladikrakományokat szednek össze és visznek piacra. A nád között persze nem használhatják a dobóhálót.

Mindezekből az a tanulság, hogy a ponty téli fészkéhez a legszivósabban ragaszkodik; sem a föléje került csónak, sem annak evezője, sem a nád mozgása, sem az ismételten dobóhálóval okozott zaj- és nyugtalanítás nem riasztja el fekvőhelyéről. De nem riasztja el a piszkálódás a doronggal sem, hacsak közvetlenül nem érinti testét. De tudjuk a győri horgászok tapasztalataiból azt is, hogy a fészek fölött a jégen okozott hosszantartó nagy láрма a lékvágáskor sem nyugtalanítja; de nem riasztja el végül a duttyozás és a szigonnyozás sem, mert különben elmenekülne, úgy mint a melegebb évszakokban mind az a hal, amint csak megneszeli vagy észreveszi a veszélyt, mely közvetlenül nem is érinti. Biztosra vehetjük tehát azt, hogy talán néhány darab kivételével, melyet a fészkekben megfogott, vagy megszurtt hal erősen megcsapdos, amely hal tehát esetleg elmenekül, a többit mind egymásután ki lehet fogni erre alkalmas eszközzel a nyugvóhelyről, sőt kisebb viznél talán alábukva, vagy buvárfelszereléssel alámerülve kézzel is ki lehetne emelni egyenként az egész fészket is.

Ezek után szinte azt hihetné az ember, hogy a ponty őszi összeverődése után valami téli álmofélébe merül, mert teljes apáthiával türi el a legnagyobb zaklatást is és csak erős ütés, verés, csapkodás után a dobóhálózásnál mutatkozik teljes éle­venségében, akkor ébred föl újból életösz­tőne. Erre vallanak az előző cikkek valamelyikében olvasottak is, hogy t. i. a ponty duttyozáskor egyenként horogra akadva, aránylag lom-

hán, tehát ellenállás és védekezés nélkül türi azt, hogy a víz színére huzzák.

Az elmondottakból és az igen megbízható forrásból eredő előző cikkekből most már megállapíthatjuk azt is, hogy a ponty nemcsak a hűvös őszi időben és erős jégpáncél alatt hever téli fész­kében, hanem még a tavasz ébredésekor is, vízpezs­düléskor, amidőn beállott kisebb olvadás után a víz megárad. De ott hever a ponty úgy az álló, valamint a folyó­vizekben is, úgy, hogy a kettő között különbség nem áll fenn. Ebből pedig az is következik, hogy duttyozással a pontyot már hűvös őszi időben is épúgy meg lehet fogni, mint a dobóhálóval vagy szigonnyal, nem kell tehát okvetlenül bevárni az erős fagyokat.

A tapasztalat a mellett szól, hogy a *ponty zöme* nem mozdul ki téli fész­kéből ősztől fogva mindaddig, amíg a víz tavasszal valamelyest fel nem melegszik és étvágya, vagy jóétvágya ismét meg nem jön. A ponty étvágyánál is tudjuk azt, hogy az a víz felmelegedése­vel mindig fokozódik, nyáron pedig szinte mohón eszik és gyarapszik. A tógazdaságokban nevelt ponty tes­tsúlyából télen, a teletetőkben tartva valami keveset lead, (aszerint, amint a teletető vize hidegebb vagy melegebb, 5—10%-ot) tehát a maga zsírjából is fogyaszt valamit. Mindezek teljes megbízhatósággal megállapított tények.

Derek biológusaink a Velencei tóból télen kifogott pontyok béltartalmából megállapították most már azt is, hogy ezek a halak *természetes viszonyok között télen sem szüntetik be táplálkozásukat*. Ezzel szemben a horgászok velem együtt a gyakorlatban azt tapasztalták, hogy a ponty a nyáron át *legszivesebben fogyasztott eledelt késő ősztől tavaszig nem veszi föl* és a tógazdák is a pontyot étvágya szerint etetik. Az etetést a víz lehűlésevel fokozatosan csökkentik, majd a hűvösebb idő beálltával teljesen beszüntetik, mert az eledelt a hal már nem fogyasztja.

Mindezen teljesen megbízható, de ellentétes megállapításoknak mégis meg kell, hogy legyen a magyarázata és én a magam részéről a következő négy alternatíva közül valamelyiket tudom elképzelni, mely alkalmas arra, hogy az ellentmondást megfejtse.

1. *A ponty nem hagyja el téli pihenőhelyét és megéhezve ott turkál tovább a helyén és csak keveset eszik a neki megfelelő, csak az iszapban otthonos eledelből és pedig lárvát, csigát, álcát, de megveti a kiadósabb nyári, oly szívesen fogadott és a horgon is csaliként használt dolgokat, főleg növényi tápanya­gokat. Csak pontosan végzett bélvizsgálat szabad vízből származó halaktól nyáron és télen tudná megállapítani azt, hogy ez az eset valóban fennáll-e.*

2. *A ponty pihenőhelyét ritkán és csak egyenként hagyja el* amikor éhes és visszatér oda, amikor valamit talált és elfogyasztott. Szükséglete kevés lehet, mert ott fekszik legtöbbször fész­kében, ahol a halak nagy zöme mindig tartózkodik. Ezt az eshetőséget is a bélvizsgálat lesz hivatva megállapítani. Akkor tehetjük föl ezt az esetet, ha a téli bélvizsgálat oly növényi béltartalmat állapít meg a síkvízű, tehát nem nádas fész­kekben fogott pontynál, melyet pihenőhelyén az iszapban nem találhatott meg.

3. Elképzelhető az az eset is, hogy a *Velencei tóból télen fogott pontyok*, melyeknek béltartalma vizsgálat alá vétetett, *oly helyen tartózkodtak* állandóan, ahol a tó fenekén levő valamely *melegforrás* a ponty étvágyának megfelelő helyzetet teremtett, ahol tehát a ponty ép úgy evett, mint tavasszal, nyáron vagy ősszel, ahol tehát nem volt okuk megpihenni, hisz nekik meg-

felelő hőmérsékletű vízben élhettek. Ilyen melegvizű helyen a horgászatnak volna feladata megállapítani azt, lehet-e a pontyot rendes csalival ép úgy megfogni, mint a keszegféléket és a ponty békés természetű rokonait.

(Folytatása következik.)

TÁRSULATOK—EGYESÜLETEK.

Az Országos Halászati Egyesület választmánya f. évi október hó 10-én ülést tartott.

Jelen voltak: Dr. Dobránszky Béla elnöklete alatt Corchus Zoltán, Hirsch Géza, Kuttner Kálmán, Mócsy István, Répássy Miklós, Scheiber József, Zimmer Ferenc, ifj. Zimmer Ferenc, Dr. Unger Emil, Fischer Frigyes.

Távollétüket kimentették: báró Inkey Pál, Dr. Hirsch Alfréd, Kócsy Imre, dr. Lukács Károly és báró Szurmay Sándor.

Elnök üdvözölve a megjelent választmányi tagokat, az ülést megnyitja és felkéri az ügyvezető titkárt a tárgysorozat ismertetésére.

1. **Titkár** előadja, hogy a jelen választmányi ülés legfontosabb tárgya az egyesület eljárása a lengyel és német vámok ügyében. Teljes egészében felolvassa az egyesület részéről e tárgyban a külügy-, pénzügy-, kereskedelemügyi- és földmivvelésügyi miniszter urakhoz intézett beadványt, melyben az egyesület a lengyel és német vámkérdésben teljes részletességgel feltárva a helyzetet, utalással ezen fontos termelési ág katasztrófális helyzetére, kéri az illető miniszter urak leghatékonyabb közbenjárását a tekintetben, hogy a vámok mérséklése révén halexportunk a múlt évi mennyiséghez képest ismét eszközölhető legyen. Minthogy a lengyel kormány mindeztideig csak ígéreteket adott, beviteli engedély azonban még egyetlen magyar cég részére sem adatott ki, az a látszata a dolognak, hogy a lengyel kormány mindaddig késlelteti a beviteli engedélyek megadását, amíg a vámtételeket jelentékenyen felemeli, hallomásunk szerint az emelés az eddigi tiszteresére fog történni s a bevétel ugy látszik csak ezen felemelés után lesz lehetővé téve. A vámok ily jelentékeny felemelése mellett azonban a magyar hal kivitele csaknem teljesen lehetetlen.

Titkárnak ezen jelentését az elnök és dr. Hirsch Géza, akik Lengyelországban személyesen eljárak, kiegészítik a helyszínen szerzett tapasztalataikkal, s a választmánynak bejelentik, hogy ők Lengyelországban minden lehető elkövettek arra, hogy a lengyel kormány a magyar álláspontot teljesen tisztán tudja meg. Ertesülésük szerint a lengyel kormány eljárása valószínűleg nem teljesen őszinte, mert dacára, hogy általános behozatali tilalom van, az orosz hal a lengyel piacon mégis állandóan szerepel.

A választmány a teendők hosszas megvitatása után egyhangulag megegyezett abban, hogy a magyar haltermelés és halkereskedeleme érdekében érélyes intézkedésekre van szükség, s ugy a földmivvelésügyi minisztert, mint a külügyminisztert fel kell kérni arra, hogy Lengyelországgal szemben megtorló intézkedések megtételét mérlegelje. Hogy pedig ezen intézkedések mielőbb megtörténjenek, az egyesület nevében a miniszterelnököt is fel kell kérni arra, hogy az intézkedések érdekében teljes súlyát vesse latba. E célból utasítja a választmány a titkárt, hogy az egyesület elnökét, báró Inkey Pált, aki a miniszterelnök ural személyes jó viszonyban van, távirati uton kérje meg arra, hogy fáradjon fel Budapestre és az egyesület kérelmét a miniszterelnök ur előtt személyesen tolmácsolja.

Az egyesület választmánya a német vámok emelése ügyében is a lehető leghatékonyabb eszközök alkalmazását határozta el. Taktikai szempontból a német vám tárgyalásánál talán célszerűbb lenne, ha a jugoszlávok tárgyalják le a vámokat, mert ezek feszélyezve nem lévén, sokkal agresszívebbek lehetnek. Minthogy pedig Magyarország Németországgal a legtöbb kedvezmény alapján van szerződve, a jugoszlávok által elérhető kedvezmény mireánk is fog vonatkozni.

2. **Titkár** megemlíti, hogy a német szakfolyóiratokban mindenütt olvasható, hogy a halászok gyakorlati és elméleti kiképzése céljából tanfolyamokat tartanak. Ezzel kapcsolatban jelenti, hogy a halélettani állomás tagjai teljesen önzetlenül felajánlották, hogy egy 3 napos tanfolyam előadásait díjtalanul tartják meg. Kéri a választmány elhatározását, hogy ezen tanfolyam ügyében történjék-e intézkedés, s ha igen, minő legyen az.

A választmány beható tanácskozás után akként döntött, hogy a halászati tanfolyamok megtartását elvben helyesnek tartja, azonban nagyon kétes a mi viszonyaink mellett, hogy ezek a hozzájuk fűzött célt elérk-e. Mindazonáltal, hogy az érdeklődés ténylegesen megállapítható legyen, felhatalmazza az egyesület vezetőségét arra, hogy a tél folyamán felhívást bocsásson ki egy

ilyen halászati tanfolyam megtartása tekintetében s ahhoz képest, aminő érdeklődés mutatkozik, a tanfolyam megtartása tekintetében intézkedés történjék.

3. **Titkár** bejelenti, hogy a hivatalos árjegyzés kiküszöbölése céljából a választmány mult ülésén elhatározott az, hogy a nagykereskedők havonként közlik a nagykereskedelemben előfordult halárakat a titkársággal a célból, hogy a tényleg előfordult halárak az egyesület hivatalos lapjában közölhetők legyenek. Minthogy eddig csak egy cégnek a bejelentése érkezett, kéri a többi cég jelenlevő képviselőit, hogy a hal-árjegyzéseket pótlólag beküldeni sziveskedjenek.

A választmány felhatalmazza a titkárt, hogy az árjegyzéseket az illető cégektől esetről-esetre kérje be.

*

Ülés után a választmány megjelent tagjai társas vacsorán vettek részt.

Hogy egyesületünk elnöke, báró Inkey Pál, az egyesület ügyeit mennyire szíven viseli, annak bizonyására el nem mulaszt-hatjuk megemlíteni, hogy a titkár a választmány határozatából kifolyólag 10-én, szombaton este táviratilag értesítette Öméltóságát arról, hogy a miniszterelnök urnál személyes közbenjövete lenne szükséges. Erre elnök ur Öméltósága már vasárnap Budapestre utazott és hétfőn délelőtt eljárt és pedig igen eredményesen, az egyesület nagyfontosságú ügyében.

F.

A Dunaszekeső — Drávatoroki halászati társulat ez évi rendes közgyűlését folyó évi október hó 7-én Mohácson tartotta meg. A társulati igazgató a társulat évi működéséről szóló jelentésében többek között megemlékezett arról, hogy a társulat területén az elmúlt évben 12 q. ponty és 1.500,000 süllő ikra helyzetet ki a halállomány felrészítése céljából. Ennek fejében a törvényszerű és üzemtervszerű tilalom fel volt függesztve. Bemutatja az éjjeli halászatnak az országhatárt alkotó folyókön való szabályozása ügyében kiadott földmivvelésügyi miniszteri rendeletet s egyben bejelenti, hogy a jugoszláv állammal való irat-kicsérelés során a társulat érdekltségi kimutatásának és gazdasági térképének megszerzése előreláthatólag meg fog történni.

Az érdekeltek között a kisbirtokosság aránylag kis területekkel oly nagy számban van képviselve, hogy a társulati bérösszeg felosztását, figyelemmel a halászati jogtulajdonosok személyében folyton beálló változásokra, egyenként szinte lehetetlen végrehajtani. E végből a társulat akként döntött, hogy a jogtulajdonosok legalább 50 kat. holdanként csoportokba álljanak össze, s minden egyes csoport egy vagy két megbízottat nevezzen meg, aki egyrészt a csoportot a társulattal szemben képviseli, másrészt felhatalmazással bír a jövedelemnek a csoportot illető részét átvenni és felosztani.

Az 1924/25. évi zárszámadás 17.000,000 K bevétellel szemben, 3.600,000 K kiadással zárattott le, ugy hogy pénztári maradványként kerek összegben 13.500,000 K mutatkozik.

Ezen pénztári maradványra való tekintettel az 1925/26. évi költségvetés keretén belül járulékok kivétele nem lett megállapítva.

F.

VEGYESEK.

Halászati tanfolyamot hirdet az Országos Halászati Egyesület lapunk mai számában. Ezzel megkíséreljük mi is azt, amit külföldi halászati egyesületek régóta nagy sikerrel, minden esztendőben több ízben is szoktak tenni. Ausztriában és Németországban a halászat terén munkálkodó intézetek és szakemberek egyik főfeladatuknak tekintik, hogy a halászati egyesületek által rendezett ilyen tanfolyamokon hazájuk halászzal foglalkozó embereit, kezdve a halászati üzemek intézőivel, bevezessék azokba az ismeretekbe, melyeket a tudományos kutatások eredményeztek, s amelyek folyton fejlődnek és a gyakorlatban is szinte nélkülözhetetlenek. Az előadások olyanok, hogy azokat a művelt, diplomás intéző és az egyszerű halász vagy a halázmesterségre készülő ifju is egyaránt megérthesse és munkájában haszonnal értékesíthesse.

Sok különböző előképzettségu hallgató jelentkezése esetén azonban a tanfolyam ketté osztható, akként, hogy a magasabb és az alacsonyabb előtanulmányokkal bíró hallgatóságnak külön tanfolyam tartatik.

Reméljük, hogy amidőn egyesületünk keretében

KÉPES ÁRJEGYZÉKET KIVÁNA TRA, MINTÁT SZÁMLA ELLENÉBEN KÜLDÜNK.

Világos és sötét bambusz-, Hickory-, Greenhart- és gerelyfából készült, valamint Tonkin-horgászbotok, dobó-, fonó- és csukahorgászásra szolgáló hasított horgászbotok, fa- és fémcsévék, olasz és közönséges fonócsalik, mesterseges csalétekhalak és legyek, mindenteljárta pedzók és horgok, elsőrendű kender- és seiyemhorgászsinörök, halaskosarak és vedrek, kender- és drótszákók stb. különleges gyártása.

F. W. LÜHRIG A.-G. GÖTTINGEN
SPORT- ÉS HORGÁSZÓ-ESZKÖZÖK GYÁRA

A lap kiadásáért felelős: Dr. Unger Emil.

Az árak szeptember hó első felében kissé tartottak voltak, később és október hóban, különösen az előhalaknál a piac bőséges ellátása következtében lényegesen olcsóbbodás volt tapasztalható.

A *kicsinybent árak* a közölt nagybani árhoz képest 25-30%-al magasabbak.

Garda	4.000 — 5.000
Keszeg	6.000 —
"	18.000 — 20.000
Kárász	12.000 — 18.000
"	20.000 — 25.000
"	20.000 — 25.000
Csuka	28.000 — 32.000
"	30.000 — 40.000
"	40.000 — 50.000
"	55.000 — 80.000
Harcsa	20.000 — 30.000
"	35.000 — 55.000
"	65.000 — 100.000
Fogasszülő	15.000 — 18.000
"	18.000 — 20.000
"	20.000 — 25.000
"	20.000 —
"	23.000 — 25.000
"	28.000 — 40.000 K

Nagybani árak kilogrammonként 1925. évi október hóban:

Keszeg	6.000 — 8.000
"	18.000 — 20.000
"	16.000 — 25.000
Kárász	25.000 — 35.000
"	30.000 — 50.000
"	50.000 — 80.000
"	16.000 — 25.000
"	30.000 — 45.000
"	45.000 — 75.000
"	15.000 — 25.000
"	25.000 — 40.000 K

Nagybani árak kilogrammonként 1925. évi szeptember hóban:

Arjegyzés. Amint mult számunkban már jeleztük, az egyesület választmányára akként határozott, hogy a budapesti vásárcsarnokok igazgatóságának árjegyzését nem közöljük, mert az, dacára az egyesület évek óta folytatott kerelmének és eljárásának, a tényleg előfordult halaráktól lényegesen különbözik. Ezért mostantól kezdve a *Hallenysztó és Halkereskedelmi r. t.*, a *Halértékesítő r. t.* és a *Zimmer Ferenc halkereskedelmi r. t.-től* nyert havi nagybani árakat fogjuk közölni.

Szalanczi Francisci Árpád ny. vasuti főfelügyelő urnak, Budapesti. Nagybecsű levelet meghatóltan olvastuk, hogy a föld- és szennyvíztisztító kistérségi állomás személtételek az ország halászata érdekében való munkálkodását oly nagyra tartjuk becsülni. Főfelügyelő ur írása azonban a halászat tereén működő állami hivatalok minden tagjára annyira kitüntető tartalmu, hogy azt véleményünk szerint a szerénytelenség látszata nélkül nem hozhatnánk nyilvánosságra. — Igaz, hogy sok mindent nélkülözünk, és az állam jelenlegi erősen korlátozott anyagi teljesítőképességét, sorunkat pamasz nélkül illik elviselnünk, és dolgozni mégis csak kötelesek vagyunk. Ez nem is eszik terhünk, mert érdekes, szép munkakörünk élvezet nyújt nekünk. Ha pedig valami nehezünkre esik, azokra a milliókra kell gondolnunk, akiktől a haza sokkal többet követelt, mint tőlünk és akiknek sorához képest a miénk nagyon-nagyon kellemesnek, sőt irigylésre méltónak is mondható, mert hát a világom minden csak — relativ.

A meg sem érdemelt nagy dícsértet ismételen halászan köszönjük, szép levelet pedig ettőlük emléke.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

A szerk.

a haladottabb kultúrid mögött!

érjük célunkat: ne maradjunk el semmi tekintetben sem jelentkezzenek még ma a hirdetett tanfolyamra, hogy el- saját érdekében e helyen is mindenki figyelmébe ajánljuk. A lapunk mai számának elején található felhívást inkább megfélemlőnek a tanfolyam rendezésére. is jelenni, hogy mely időpontot (hónapot) tartanak leg- jelentkezzük alkalomával sziveskedjenek leveleikben azt tisztelt vezetőkön kívül e helyen arra is felkérjük, hogy A tanfolyamok és nagyob halászati üzemek igen korlati beemutatók is tervbevetettek.

tögzadassági és halászati kirándulásokon helyszíni gya- azonban ez a személyes részvételt sohasem fogja pótolni, Egyesület esetleg később könnyvalakban is ki fogja adni, A tanfolyamok anyagát az Országos Halászati minel többen jelenléteknek.

az alájuk rendelt segédszemélyzet közül is a tanfolyamra számmal fognak jelentkezni és oda fognak hatni, hogy gazdasági üzemek igen tisztelt vezetőkön azokon teljes való részvételt teljesen díjtalan lesz, a halászati és tö- vállalták az ilyen tanfolyamok megtartását, s az azokon hazánk szakemberei a legnagyobb készséggel önzetlenül

HALTENYÉSZTŐ ÉS HALKERESKEDELMI R.-T.

Központi iroda:
BUDAPEST, V., BÉLA-UTCA 8.
Telefon 79—46. és 113—52.

Budapesti kereskedelmi telep és raktár:
BUDAPEST, IX., ERKEL-UTCA 3.
Telefon nappal: József 48—48, éjjel: Budafok 128.

Veszünk és eladunk mindenfajta halat minden mennyiségben, szállítunk saját tőgazdaságainkból kitenyésztett gyorsnövésű, nemes egy- és kétnyaras tenyészpontyot és tenyészanyapontyokat.

HALÁSZHÁLÓK

legjobb minőségű, 3—2-sodratú, hosszúságú kenderfonalból készült, úgyszintén, haláskötelek, inslég, horog, halász-cérnák készen és megrendelésre kaphatók.

HIRSCHFELD ÁRMIN
DEBRECEN, JÓZSEF KIR. HERCEG-U. 38.

HALÁSZHÁLÓ

puha inslég
és kötél, hálófonal,
parafa-alattóság, reb-
zsinór

minden mennyiségben kapható

ADÁM MIKSA RÉSZV.-TÁRSASÁGNÁL BUDAPEST

Főüzlet:
IV., Ferenc József-rakpart 6-7.
A Ferenc József-híd és Erzsébet-
híd között.
Telefon: József 61-48.

Fióközlet:
VII., Thököly-út 16.
A Keleti pályaudvar indulási
oldalával szemközt.
Telefon: József 61-17

Halászati és gazdasági felszerelések:

Központi iroda:
BUDAPEST,
V., Alkotmány-utca 20.

halászcsonakok, haltartók, csónakbarkák, apacsutok, nádvágókések, csákllyák, húzó- és kormányvezetők (kőrisfából), sport- és luxuscsonakok, evezők. **Kötélárúk:** ruhaszáritókötél, rudalókötél, nyakló, marha- és borjúkötél, istráng, szántógyeplű, nyereg stb. gyártása és eladása

Az árúk kiválóságáról
személyesen
meggyőződhet!

HIRMANN ISTVÁN IPARTELEPEI VÁC

Telefon: 179-51. **KÓSDI-ÚT 52.** • (Vasút mellett.) • **TELEFON 72.** Kérjen árajánlatot!

ZIMMER FERENC HALKERESKEDELMI RÉSZV.-TÁRS.

BUDAPEST
KÖZPONTI VÁSÁRCSARNOK

TELEFON { Közp. Vásárcsarnok: József 48—94.
Iroda Vámház-körút 13. „ 35—39.
Fióközlet József-tér 13. „ 150—65

Veszünk és eladunk bármily mennyiségű élő és jegelt halat.

HALÉRTÉKESÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG HALNAGYKERESKEDÉS

TELEFON nappal: JÓZSEF 113-54.

BUDAPEST

TELEFON éjjel: JÓZSEF 49-06.

ÁRUSÍTÓ HELY:
IX., KÖZPONTI VÁSÁRCSARNOK

TELEP ÉS IRODA:
IX., CSARNOK-TÉR 5. SZÁM.

KÖZPONTI IRODA:
V., SZÉCHENYI-UTCA 1.
TELEFON: 154-44, 154-45.

MEGVESZÜK tőgazdaságok egész haltermését, SZÁLLITUNK a Magyar Tőgazdaságok Részvénytársaság kezelésében levő tőgazdaságokból elsőrendű gyorsnövésű cseh és bajor egy- és kétnyaras pontyokat, anyapontyokat s minden más tenyészhalat és megtermékenyített fogassüllőikrát, valamint etetési üzemre berendezett tőgazdaságok részére különféle haltakarmányt.